سیاست در ایران

تداوم مباحثات برای نظارت بر خبرگان ۶
حرکت به وضعیت اجماعی ۷
رای پرونده هموفیلی ها هنوز اجرا نشده است ..
مقدمات دادرسی منصفانه .....

سیاست در جهان

استیضاح دوویلپن رای نیاورد ۸
دیدار پسر قذافی با مقامات اسرائیلی ۹
زندگی در غزه .....
اصرار بلر بر ساخت نیروگاه های هسته ای جدید

اقتصاد و بورس

گفت وگو با رضا میرکریمی ۱۰
هدفمند کردن یارانه ها عملیاتی می شود ۱۱
هشدار بانک مرکزی به رشد بالای نقدینگی ...
سود بانک ها همچنان بالاتر از تورم .....

بازار

ونزوئلا هم دنباله رو ایران می شود ۱۲
دردسرهای قیمت سوخت برای آمریکا .....

دیپلماسی

تردیدهای ایران درباره پیشنهاد اروپا

گروه سیاسی آزاده افتخاری: اتحادیه اروپا به عنوان بخشی از مجموعه مشوق های خود به ایران به دنبال ارائه پیشنهاد احداث رآکتور آب سبک در مقابل توقف فعالیت های غنی سازی ایران است. این درحالی است که مقامات آمریکایی به این پیشنهاد واکنش سردی نشان دادند و وزیر امور خارجه ایران نیز اعلام کرده است کشورش تحت هیچ شرایطی از حق غنی سازی صرف نظر نمی کند. از سویی دیگر پیشنهاد مشابه اروپاییان که در تابستان گذشته مطرح شد و در آن به امکان احداث رآکتور آب سبک و مشوق های مالی و تجاری در صورت توقف فعالیت های حساس هسته ای ایران اشاره شده بود، مورد پذیرش مقامات ایرانی قرار گرفت. اما روزنامه لس آنجلس تایمز به نقل از یک دیپلمات اروپایی می نویسد: پیشنهاد جدید در بحث کمک به ساخت و تامین سرمایه رآکتور هسته ای قوی تر است. وی می افزاید: پیشنهاد اروپاییان برای ارائه تضمین های مالی و سیاسی با هدف ساخت یک رآکتور آب سبک در ایران نسبت به پیشنهادهای سابق در سطح بالاتری قرار دارد و این موضوع باید در چارچوب سه قدرت اروپایی، انگلیس، فرانسه و آلمان بررسی شود. روزنامه فایننشال تایمز با اشاره به پیشنهاد جدید اتحادیه اروپا می نویسد: اروپاییان با هدف غلبه بر بن بست جاری در برنامه های هسته ای ایران، پیشنهاد احداث رآکتور آب سبک را مطرح کرده اند و به نظر می رسد که این موضوع بحث جدی مقامات عالی رتبه آمریکا، اروپا، روسیه و چین در نشست اواخر هفته آینده باشد که در لندن برگزار می شود. این نشست بنا بود روز جمعه برگزار شود اما با توجه به آماده نشدن مجموعه اروپاییان و لزوم رایزنی هایی بیشتر به خصوص مشوق های مجموعه جدید، گردهمایی مقامات ۱+۵ به هفته آینده موکول شد. اورسولا پلاسنیک وزیر امور خارجه اتریش می گوید: «طرح جدید تامین اورانیوم غنی شده برای سوخت رآکتور و خارج کردن ضایعات پلوتونیوم را در برمی گیرد و به این ترتیب احتمال کاربرد تسلیحاتی از بین می رود.» این درحالی است که

نمونه پیشنهاد جدید اروپا در سال های ۱۹۹۰ توسط دولت آمریکا به کره شمالی ارائه شده است. ایالات متحده به پیونگ یانگ پیشنهاد کرد در صورتی که فعالیت رآکتور آب سنگین را متوقف کرده و یا با بازرسان بین المللی همکاری کند، آمریکا دو رآکتور آب سبک در کره شمالی احداث می کند. اما این توافق در سال ۲۰۰۲ به دنبال اطمینان کاخ سفید از تهدیدآمیز بودن فعالیت های هسته ای کره شمالی لغو شد. پلاسنیک می گوید: «هدف ما سوق دادن ایران به سوی انزوای بیشتر نیست و ما به دنبال راهی هستیم که تهران را به مسیر مذاکره بازگردانیم.» این درحالی است که مقامات ایرانی موافقت با هرگونه پیشنهادی که تعلیق یا توقف فعالیت های غنی سازی در ایران را خواستار شود مخالفت می کنند. محمود احمدی نژاد رئیس جمهور ایران می گوید: ملت ها و دولت های پایبند به پیمان منع گسترش تسلیحات هسته ای را مجبور به خروج از این پیمان نکنید. فایننشال تایمز به نقل از دیپلمات ها می نویسد: پیشنهاد احداث رآکتور پیشرفت بزرگی نسبت به طرح سابق اروپا است و محمد البرادعی مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی مدت ها پیش از اروپاییان خواسته بود با هدف ترغیب ایران به همکاری پیشنهادهایی از این دست ارائه کند.

تحلیلگران می گویند: با توجه به اقدام ایران در جهت انجام عملیات غنی سازی و ادامه بن بست در مذاکرات غرب با روسیه و چین بر سر حمایت از اقدامات جدی تر علیه ایران، اروپاییان دور جدیدی از تلاش های دیپلماتیک را آغاز کرده اند. این در حالی است که مقامات آمریکایی هم چنان بر این عقیده اند که همچنان باید بر اعمال سیاست سختگیرانه اصرار داشت. جان بولتون نماینده آمریکا در سازمان ملل می گوید: «در صورتی که ایران ابتدا غنی سازی را متوقف نکند، از هیچ توافقی حمایت نمی کنیم.» وی می افزاید: ایالات متحده باید پیش از موافقت با هرگونه پیشنهادی لیست کامل مشوق ها و مجازات ها را مشاهده کند. اما دیپلمات ها می گویند با توجه به بن بست جاری و در صورت حمایت روسیه از کل طرح جدید احتمال مخالفت آمریکا با آن کمتر می شود. دیپلمات های اروپایی ابراز امیدواری می کنند که این طرح ترکیب درستی برای ایران و ایالات متحده داشته باشد.

گانتر پلگر نماینده آلمان در سازمان ملل می گوید: «تشویق و تنبیه دو عنصر لازم برای روند مذاکره است.» وی می افزاید: هنر کشف توازن صحیح است زیرا اگر چماقی خیلی بزرگ و تهدیدکننده باشد ایران از کل روند فاصله می گیرد. دیوید آلبرایت رئیس موسسه علوم و امنیت بین المللی در واشینگتن می گوید: «شاید پیشنهاد رآکتور آب سبک اروپا باعث نگرانی روسیه شود که در حال احداث رآکتور هسته ای بوشهر در جنوب ایران است و مذاکرات در زمینه همکاری های آتی میان تهران و مسکو ادامه دارد.» وی می افزاید: «پیشنهاد اروپاییان بسیار سخاوتمندانه است اما ایرانیان می خواهند به طور همزمان غنی سازی داخلی و پیشنهاد رآکتور را دریافت کنند.» خبرگزاری دویچه وله به نقل از شان مک کورمک سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا می نویسد: ایالات متحده با سه قدرت اروپایی به شکل بسیار نزدیکی در زمینه تهیه مجموعه جدید همکاری می کند. وی می افزاید: آنچه این مجموعه باید انجام دهد، ارائه فرصت انتخاب ایران است. ما آنها را بر سر دو راهی قرار می دهیم و ایرانیان می توانند راه انزوا یا همکاری را انتخاب کنند. وی به جزئیات بیشتری اشاره نکرد و گفت: «اجازه دهید دیپلماسی به صورت محرمانه دنبال شود.»

یک دیپلمات غربی در گفت وگو با خبرگزاری فرانسه این نکته را خاطرنشان می سازد که ایالات متحده می تواند از ایده شکل گیری یک کنسرسیوم بین المللی برای تامین رآکتور پیشرفته و ضدتسلیحاتی به ایران حمایت کند. وی می افزاید: «البته این توافق مشروط به چشم پوشی ایران از عملیات غنی سازی- شامل عملیات تحقیقاتی- برای آینده قابل پیش بینی است.»

این دیپلمات غربی ادعا می کند: «آمریکا از اینکه اروپا برای اولین بار از واکنش شورای امنیت علیه ایران در خصوص عدم همکاری این کشور حمایت می کند، خشنود است.» نیکلاس برنز دستیار وزارت امور خارجه در امور سیاسی می گوید: «مجموعه هنوز پذیرفته نشده است و روند تدوین آن ادامه دارد.» این در حالی است که دیپلمات ها می گویند: «پیشنهاد رآکتور آب سبک به ایران به حمایت آمریکا نیاز دارد، زیرا شرکت های اروپایی باید اطمینان یابند در صورت مشارکت در این طرح تحت تحریم آمریکا قرار نمی گیرند.»

خبرها

پیشنهادی برای نپذیرفتن

قاسم طولانی

۱- سه کشور اروپایی طرف مذاکره با ایران به همراه ایالات متحده آمریکا قصد دارند مشوق های تازه ای به ایران ارائه کنند تا تهران را از ادامه برنامه غنی سازی اورانیوم منصرف سازند. این مشوق ها عرصه های امنیتی، تجاری و سیاسی را دربرمی گیرد و گویا کشورهای دارای حق وتو در شورای امنیت و نیز آلمان در این باره به توافق رسیده اند.

۲- مشوق های مورد نظر کشورهای اروپایی در بهترین حالت به معنای رفع محدودیت هایی است که کشورهای غربی برای ایران در نظر گرفته اند. پذیرش این مشوق ها از سوی ایران در عین حال موجب می شود راه برای ورود به بازار ایران برای بسیاری از شرکت های غربی گشوده شود. آنچه اروپایی ها از آن به عنوان امتیاز یا مشوق یاد می کنند، از حقوق عادی کشورها به شمار می آید.

۳- با توجه به این که مهم ترین خواسته کشورهای غربی از ایران در قبال ارائه این مشوق ها صرف نظر کردن از برنامه غنی سازی اورانیوم و هرگونه فعالیت علمی در این زمینه است، از هم اکنون می توان پاسخ تهران را به پیشنهاد تازه غرب پیش بینی کرد، چرا که ایران بارها اعلام کرده است از حق استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای در چارچوب معاهده منع گسترش سلاح های هسته ای و به تبع آن از حق برخوردار بودن از چرخه تولید سوخت هسته ای تحت هیچ شرایطی چشم پوشی نخواهد کرد.

۴- در چنین شرایطی پاسخ احتمالی منفی ایران به پیشنهاد تازه سه کشور اروپایی و آمریکا می تواند برای روسیه و چین دردسر ساز شود و آنها را به تدریج با کشورهای غربی در مقابل ایران همراه سازد. حتی گفته می شود کشورهای غربی با علم به این که پیشنهاد آنها از سوی ایران رد می شود، آن را ارائه می کنند تا نظر موافق روسیه و چین را برای موافقت با صدور قطعنامه ای شدیداللحن علیه ایران جلب کنند.

۵- مسئله ای که در ارتباط با پرونده هسته ای ایران معمولاً در داخل کشور چندان مورد توجه قرار نمی گیرد، فضایی است که در نزد افکار عمومی جهان در این زمینه شکل گرفته است. رسانه های غربی در زمینه تهدیدآمیز نشان دادن برنامه هسته ای صلح آمیز ایران تا حدود بسیار زیادی موفق بوده اند. به طوری که مردم عادی در بسیاری از کشورهای غربی تحت تاثیر رسانه های خبری هدف اصلی ایران را از پیگیری برنامه هسته ای تولید سلاح های هسته ای می دانند و البته خیلی ها هم داشتن چنین سلاح هایی را حق ایران می دانند. در این شرایط رد پیشنهاد تازه اروپایی ها می تواند این تصور را در افکار عمومی کشورهای غربی تقویت کند که ایران واقعاً به دنبال سلاح های هسته ای است و این همان چیزی است که آمریکایی ها به دنبالش هستند.

۶- ایران از حدود چهل سال پیش استفاده از انرژی هسته ای را در دستور کار خود قرار داده و تاکنون بیش از ده ها میلیارد دلار در این زمینه سرمایه گذاری کرده است، در حالی که هنوز ایران از انرژی هسته ای برای تولید برق استفاده نمی کند. بدین ترتیب سرمایه هنگفتی که تاکنون در این بخش صرف شده است، عملاً هیچ گونه بازدهی برای کشور دربرنداشته است.

۷- همان طور که گفته شد، اگر فرض کنیم کشورهای غربی با هدف تحت فشار قرار دادن ایران پیشنهادهای غیر قابل قبول ارائه می کنند، پاسخ متقابل تهران هم می تواند ارائه پیشنهادی باشد، که در عین حال که احتمال پذیرش آن از سوی غرب بسیار ناچیز است، تبلیغات غربی ها را در مورد نظامی بودن برنامه هسته ای ایران تا حدودی خنثی می کند.

۸- به عنوان مثال ایران می تواند به کشورهای غربی اعلام کند حاضر است از برنامه هسته ای خود به طور کامل صرف نظر کند، به شرط آن که تمام هزینه هایی که تاکنون در این راه صرف کرده است، از سوی کشورهای غربی یک جا به ایران پرداخت شود. همچنین کشورهای غربی باید در زمینه بهره برداری از انرژی های پاک به ایران کمک کنند. در این حالت با احتساب بیش از چهل سال برنامه هسته ای در ایران کشورهای غربی باید ده ها میلیارد دلار به ایران بپردازند. احتمال پذیرش چنین پیشنهادی از سوی کشورهای غربی در حد صفر است. در این حالت غربی ها باید به افکار عمومی خود پاسخ دهند که اگر ایران به دنبال سلاح های هسته ای است چرا چنین پیشنهادی ارائه می دهد و اگر آنها نگران دست یافتن ایران به سلاح های هسته ای هستند چرا پیشنهاد ایران را نمی پذیرند.

خبرها

طالبانی، ایران و ترکیه را متهم کرد

ایسنا: جلال طالبانی با انتقاد از آنچه آن را دخالت ایران و ترکیه در امور داخلی عراق خوانده گفت که بغداد می تواند مقابله به مثل کند. به گزارش خبرگزاری یونایتدپرس روزنامه الشرق الاوسط به نقل از جلال طالبانی رئیس جمهور عراق نوشت: عراق کشوری ضعیف نیست. همسایگان می توانند مشکلاتی برای ما ایجاد کنند و ما هم قادریم مشکلاتی برای آنها درست کنیم. وی افزود: اگر ایران به خود اجازه دهد در کربلا به علت آنکه شهری شیعه نشین است دخالت کند و ترکیه احساس کند که می تواند در کرکوک دخالت کند، این راه را برای پیامدهایی بسیار جدی خواهند گشود. طالبانی ادامه داد: در آن صورت، عراق نیز حق دارد در امور خوزستان در ایران به بهانه اینکه جمعیتی عرب دارد دخالت کند و این امر در مورد اسکندرون در ترکیه نیز که جمعیتی عرب دارد به کار می رود. رئیس جمهور عراق تاکید کرد: با این حال عراق و ایران روابطی تاریخی دارند که هم مثبت است و هم منفی، اما همواره فضا برای توافق وجود دارد و همچنین توافق میان عراق و ترکیه ممکن است. طالبانی گفت: لازم است ما راهی را بیابیم تا تمامی بهانه های مورد استفاده ایران و ترکیه برای ضربه زدن به مناطق عراق را از بین ببریم.

سفر مقامات ارشد ارمنستان به ایران

خبرگزاری نووستی گزارش داد که دبیر شورای ملی ارمنستان به دعوت علی لاریجانی به تهران سفر خواهد کرد. به گزارش این خبرگزاری روسی، علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران از سرژ سرکیسیان دبیر شورای امنیت ملی و وزیر دفاع ارمنستان، دعوت کرد که به ایران سفر کند. براساس این گزارش، تاریخ این دیدار در روند دیدار سرکیسیان با علیرضا حقیقیان، سفیر ایران در ارمنستان مورد بررسی قرار گرفت. طرفین همچنین درباره روابط دوجانبه بین دو کشور و نیز روند حل مشکل قره باغ به گفت وگو پرداختند.

بازی با حاصل جمع صفر

محمدرضا سرداری

یکی از نظریه های معروف در روابط بین الملل که بر اساس آن دو طرف یک مناقشه نتیجه رفتار خود را با یکدیگر می توانند پیش بینی کنند نظریه بازی ها است. این نظریه امروز با توجه به اوج گرفتن مناقشه هسته ای ایران دیگر از محل آکادمیک خود خارج شده و به عنوان بحث روز درآمده است. چرا که علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی با طرح نظریه بازی ها در ماجرای هسته ای ایران صراحتاً گفت که ایران در استراتژی هسته ای خود به بازی برد- برد می اندیشد. بازی برد- برد به این معنا است که دو طرف یک مناقشه به نحوی با هم کنار خواهند آمد که هر دو طرف از نتیجه مذاکره راضی باشند. طرح این موضوع از سوی لاریجانی به این معنا بود که ایران نه تنها قصد ندارد در این بازی بازنده باشد بلکه نمی خواهد طرف دیگر نیز بازنده شود. بحران موشکی کوبا را شاید بتوان یک بازی برد ـ برد میان آمریکا و شوروی سابق توصیف کرد. لاریجانی این نظریه را در مقابل نظریه موسوم به باخت- باخت مطرح می کرد. این نظریه به این معنا است که در یک مذاکره یا مناقشه دو طرف بدون آنکه چیزی به دست آورند به سازش دست یابند. اما نظریه ای که تاکنون به آن پرداخته نشده و حتی احتمال آن نیز در نظر گرفته نشده است بازی با حاصل جمع صفر است. این بازی در یک سوی خود برنده و در سوی دیگر خود بازنده دارد. این بازی در دنیای پس از جنگ سرد به کرات رخ داده و کشورهای ضعیف در مقابل کشورهای قوی به دفعات مغلوب بازی با حاصل جمع صفر بوده اند. اکنون که پرونده هسته ای ایران در شرایطی خطیر قرار گرفته است بهتر است بار دیگر به نظریه بازی ها بازگردیم و بار دیگر وارسی کنیم که تحقق کدام بازی در شرایط کنونی متصور است. بازی برد- برد، باخت- باخت یا بازی با حاصل جمع صفر. از سوی دیگر اگر بخواهیم نظریه بازی ها را ارزشگذاری کنیم می توان گفت برد- برد بالاترین ارزش و بازی با حاصل جمع صفر پایین ترین ارزش را دارد چرا که در بازی های برد- برد و باخت- باخت طرفین در شرایط پات قرار می گیرند اما در بازی سوم یکی از طرفین مات می شوند. بنابراین در بازی سوم چون احتمال شکست وجود دارد ارجحیت کمتری نسبت به بازی های دیگر دارد. اتحادیه اروپا در اقدامی جدید که بیش از آنکه ارائه فرصتی جدید به ایران باشد راه حلی برای برون رفت از بن بست در مذاکرات شورای امنیت بر سر ایران به نظر می رسد قرار است پیشنهادهای جدیدی را که حاوی برخی مشوق ها به جمهوری اسلامی است ارائه نماید که در صورت عدم پذیرش ایران وفاق بر سر صدور قطعنامه باز خواهد شد. در شرایط موجود گرچه ارسال نامه و پیشنهاد مذاکره به آمریکا می تواند گامی مفید و رو به جلو تلقی شود اما به هیچ وجه گامی کافی برای شکست فضای موجود نیست. تغییر لحن امروزه در چرخش سیاست خارجی بسیار مهم است. آنچه که در دوره اصلاحات باعث نگاه مثبت غرب و حتی آمریکا نسبت به ایران شد لحن به کار رفته در ادبیات خاتمی بود وگرنه خاتمی هیچ اقدام عملی برای رفع مشکلات ایران و غرب انجام نداده بود. بنابراین اگر امروز سیاست نظام گفت وگو با آمریکا است و سیاست راهبردی ایران بازی برد- برد است لازمه آن در ابتدا تغییر لحن و نگاه است. به عبارتی دیگر در مذاکره برد- برد نمی توان به سیاست همه یا هیچ فکر کرد. بلکه در مذاکره باید مبتنی بر واقعیات بود و سازش را ارزشی مثبت توصیف کرد.

تکذیب معامله فروش «اف - ۱۶» به ایران

ایسنا: سفارت ایران در کاراکاس، در واکنش به اظهارات برخی مقام های ونزوئلا مبنی بر طرح هایی برای فروش جت های جنگنده اف - ۱۶ به ایران، اعلام کرد که چنین معامله ای رسماً به ایران پیشنهاد نشده است. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، حجت الله سلطانی، دبیر دوم سفارت ایران در کاراکاس گفت: ما قصدی برای خرید چنین جنگنده هایی نداریم. براساس این گزارش، مقامات نظامی ونزوئلا روز سه شنبه اعلام کردند که ارتش این کشور در واکنش به ممنوعیت فروش تسلیحاتی از سوی آمریکا در حال بررسی فروش جت های جنگنده اف -۱۶ به کشور دیگری احتمالاً ایران است. آلبرتو مولر، یک مشاور ارشد هوگو چاوس رئیس جمهور ونزوئلا به خبرگزاری آسوشیتدپرس گفت که به ونزوئلا توصیه کرده که فروش ۲۱ فروند جت را به یک کشور دیگر مورد توجه قرار دهد. مولر افزود که او فکر می کند توجه به احتمال مذاکره با ایران برای فروش این هواپیماها ارزشمند است. خبرگزاری فرانسه به نقل از مقام یاد شده که وی را آلبرتو مولر رو جالس، عضو ستاد مشترک ارتش ونزوئلا نامید افزود: بسیاری از کشورها از جمله ایران به خرید این مواد علاقه مند خواهند بود. این گزارش افزود که شان مک کورمک سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در اظهاراتی گفت امید کمی هست که آمریکا با فروش این جنگنده ها به ایران موافقت کند. مک کورمک گفت: هر زمان که شما حق فروش تجهیزات ارتش آمریکا را به حکومتی خارجی دادید، توافقات و بندهایی وجود دارد که امضا شده است. بخشی از این توافقات این است که بدون رضایت کتبی آمریکا نمی توانید این مواد دفاعی و در این مورد اف - ۱۶ ها را به کشور سومی منتقل کنید. خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارش دیگری نوشت که وزارت دفاع ونزوئلا شب گذشته اعلام کرد که طرحی فوری برای فروش این جنگنده ها وجود ندارد. اورلاندو مانیگلیا وزیر دفاع ونزوئلا گفت: فروش ۲۱ جنگنده اف -۱۶ در کار نبوده و هوگو چاوس هیچ دستوری در مورد این هواپیما نداده است. وی افزود که اظهارات مولر صرفاً عقاید شخصی وی بود و او سخنگوی نیروهای مسلح نیست.